శ్రీ అద్రి భాష్యము

ANDHRA SREEBHASHYA.

ఆంధ్ర శ్రీభాష్యము

భగవద్రామానుజాచార్యులవారిచే
బోధాయనవృత్త్యనుసారముగా రచియింపఁబడిన
బ్రహ్మసూత్రభాష్యము.

హానరెబిల్ శ్రీరాజాగోడేనారాయణగజపతిరాయనింగారి

సెలవుప్రకారము

శ్రీపరవస్తు శ్రీనివాసజగన్నాథస్వామిఅయ్యవారలుగారిచేఁ
తెనుగు సేయఁబడి

వారి సెలవుప్రకారమె

ముద్రింపఁబడినది.

౩ సంచిక.

PUBLISHED BY

Sree Paravastu Sreenivasa Jagannadhaswami Ayyavaralugaru.

Printed by N. Subbarow at the Arsha Press

Vizagapatam, 1890.

యున్నది, అను వ్యవహారమునకును స్వయముగానే హేతువు.

౭౮. ఇట్లు స్వయంప్రకాశమైన యనుభూతి (జ్ఞానము) నిత్యమైనదియునగును- ప్రాగభావాదులు లేకపోవుట యందుకు హేతువు- (ప్రాగభావమనఁగా ఒకవస్తువు పుట్టకముందు ఆవస్తువు లేకపోవుట) ఆప్రాగభావము లేకపోవుట స్వతస్సిద్ధమగుటనే- స్వతస్సిద్ధమైన యనుభూతికి (జ్ఞానమునకు) ప్రాగభావము తనంతనుగాని మఱియొకదానివలనఁగాని తెలియశక్యముకాదుగదా- తనయభావమును తెలియఁజేయుననెడి యనుభూతి, సత్తు (ఉన్నది) అగుచుఁ దెలియఁజేయదు- అది యుండఁగా విరోధమువలననే దానియభావము లేకపోఁగా ఇఁకనది తనయభావమును తెలియఁజేయుటయెట్లు? అనుభూతి లేనిదేయయిన యెడను లేనిదగు తానుతనయభావముననెట్లు ప్రమాణపునును. అనుభూతి మఱియొకదానికి విషయముకాదు గాన మఱియొకదానివలన తెలియశక్యంబునుకాదు- ఈ అనుభూతికి ప్రాగభావమును సాధింపవలసినప్రమాణము ఈ అనుభూతి అని అనుభూతిని విషయముగాఁ జేసికొనికదా దానియభావమును సాధింపవలయును- ఇదిస్వతస్సిద్ధమగుటను విషయీకరింపఁబడుట కవకాశము లేదుగాన. దీని ప్రాగభావము మఱియొకదానివలన తెలియశక్యమైనదికాదు- ఇందువలనదీనికి ప్రాగభావము లేమగాన నుత్పత్తి (పుట్టుక) కలదనశక్యముకాదు- కావుననుత్పత్తిననుసరించియుండెడి మిగిలిన భావవికారములుగూడదానికి లేవు (పుట్టుకకలవస్తువులకెల్ల ఆఱుభావవికారంబులుండును- ౧జన్మము అనఁగా పుట్టుక-౨సత్త-అనఁగా ఉనికి- ౩పరిణామము అనఁగా పరిణమించుట-౪వృద్ధి అనఁగా ఎదుగుట-౫అపక్షయము అనఁగా తగ్గుట-౬వినాశము అనఁగా నశించుట-)

౭౯. పుట్టుకలేని యీయనుభూతి (జ్ఞానము) తాను అనేకములగుటను సహింపదు-అనేకములయి యుండువానికి నియతములగుధర్మములకంటె విరుద్ధములైన ధర్మములు కనఁబడుటయందుకు హేతువు- (అనఁగా అనేకములయియుండెడి ఘటపటాదులయందు తప్పక కలిగియున్న పుట్టుకకువిరుద్ధమైనపుట్టుకలేకపోవుట, ఈయనుభూతియందుండుటవలననను టు-) పుట్టనిదిఅనేకములైయుండుట కనఁబడనేదు-భేదము

మొదలగునవి అనుభవింపఁబడునవిగాన రూపాదులయట్లు అనుభవధర్మములగుట సంభవింపదు.

౮౦. కాఁబట్టి అనుభూతి అనుభవించుట స్వరూపముగాఁగలదిగాన అనుభవింపఁబడవలసిన ధర్మము మఱియేదియుం గూడదీనికి ధర్మము కాఁగూడదు.

౮౧. ఈ జ్ఞానము భేదములన్నియు లేనిదిగాన దీనిస్వరూపము కంటెనతిరిక్తుఁడై దీనికి ఆధారమగు జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు) కూడ లేఁడుగాన స్వయంప్రకాశమైన అజ్ఞానమె ఆత్మ-అది జడము కాదుగాన ఆత్మకానిదానియందు నియతమైన జడత్వము, సంవిత్తు (జ్ఞానము) నందు లేనిదై ఆత్మగాకపోవుటనుగూడ మఱలింపుచున్నది-

౮౨. నేను తెలిసికొనుచున్నాను అని జ్ఞాతృత్వము (తెలిసికొనువాఁడగుట), ప్రతీతివలన (తోఁచుటవలన) సిద్ధింపుచున్నదేయన్నను- అట్లు కాదు-(ఇది భ్రాంతి)-ముత్తెపుచిప్పను చూచి వెండియనుకొనినట్లు -అనుభూతికి లనయెడను కర్తృత్వము సరిపడదుగదా-ఇందువలన నేను మనుష్యుఁడనని మిక్కిలి వెలుపలదియైన మనుష్యత్వముతోఁగూడినపిండము సంబంధమునందు ఆత్మాభిమానము (ఆత్మయనెడి భ్రాంతి) వలెనే జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు) యనుకొనుటయును అధ్యాసమె (భ్రాంతియె)- జ్ఞాతృత్వమనునది జ్ఞానమనెడి వ్యాపారమునకుఁ గర్తయగుటకదా- అది వికారస్వరూపమగుటను జడమైనది-అది వికారించెడి ద్రవ్యమైన (వస్తువగు) అహంకారమునందున్నది- వికారములు లేనిసాక్షియగు చిన్మాత్రమైన ఆత్మయందు ఎట్లు సంభవించును? కాఁబట్టి జ్ఞానమునకు ఆశ్రయమైన సిద్ధిగలదగుటను రూపాదులయట్లు కర్తృత్వము మొదలగునది గూడ నాత్మధర్మము కాదు-

౮౩. నిద్ర, మూర్ఛ మొదలగువానియందు అహమ్ (నేను) అనెడి జ్ఞానము లేకపోయినను ఆత్మజ్ఞానము కనఁబడుచున్నదిగాన ఆత్మ అహమ్ (నేను) అనెడి జ్ఞానముచేఁ దెలియఁబడఁడు-ఆత్మకు కర్తృత్వమును, అహమ్ (నేను) అనెడి జ్ఞానమునకు విషయమగుటనును, అంగీకరించినయెడను, దేహమువలె జడమగుటయు, పరాక్కు (ప్రత్యక్కు కానిది) అగుటయు, ఆత్మకాకపోవుటయు మొదలగునవి ప్రసక్తించుటతప్ప

డు-అహమ్(నేను)అనేడి జ్ఞానమునకు విషయమైనకర్తగా ప్రసిద్ధమైన దేహముకంటె, ఆదేహముయొక్క క్రియలకు ఫలములగుస్వర్గాదులన నుభవించెడిభోక్త(ఆత్మ) వేఱగుట ప్రామాణికులకు ప్రసిద్ధమైనదే-అ ట్లే అహమ్అను దానిచేఁజెప్పఁబడెడి జ్ఞాతకంటె విలక్షణుఁడైనసాక్షి యై ప్రత్యగాత్మ(జీవుఁడు)యని తెలిసికొనవలసినది-

౮౪. ఇట్లు వికారములులేక యనుభవమే స్వరూపముగాఁగలవాఁ డగునాత్మకు అభివ్యంజకము(తెలియఁజేయునది)అయినయహంకారము, జడమైనను తనయందున్నవానిగా నాత్మను తెలియఁజేయుచున్నది- అభి వ్యంజకములన్నియు, తమచేనభివ్యంగ్యములు(తెలియఁజేయఁబడునవి)అగువానిని తమయందున్నవానిగా అభివ్యంజనముచేయుట(తెలియఁజే యుట) స్వభావము-అద్దము,నీరు,మొదలగునది ముఖము చంద్రబింబ ము మొదలగుదానిని తనయందున్నట్లు తెలియఁజేయును-ఇట్లె మొం డి గోవు గోత్వము(గోవగుట)అనెడిజాతినితనయందున్నట్లు తెలియఁ జేయును- దానివలనవచ్చినదె నేను తెలిసికొనుచున్నానుఅనెడిభ్రమము- స్వయంప్రకాశమగు అనుభూతికి(జ్ఞానమునకు)ఆయనుభూతిచేఁ తెలి యఁజేయఁబడవలసినదై జడరూపమగు నహంకారముచే నభివ్యంగ్యత్వ ము(తెలియఁజేయఁబడునదియగుట)ఎట్లు? అనిశంకింపఁబనిలేదు- సూ ర్యకిరణములచేతఁదెలియఁజేయఁబడెడి చేయి, సూర్యకిరణములను తెలి యఁజేయునదియగుట కానఁబడుచున్నదిగదా- జాలరంధ్రములోనుం డి బయలువెడలిన సూర్యకిరణములు దానిచేఁదెలియఁజేయఁబడెడి చేయిచేతనె మిక్కిలిస్పుటముగాఁదెల్పఁబడుట కానఁబడుచున్నదిగ దా యనుట-

౮౫. నేను తెలిసికొనుచున్నాఁడను అనెడిజ్ఞానమైన అహమ్ అనుదానియర్థము జ్ఞానమాత్రమె అయినయాత్మకు సత్యమైనస్వరూపము కాదుగాన నిద్రయందును మోక్షమునందును అనువర్తింపదు-వానిలో అహమ్ అనుదానియర్థము భాసించుట లేకపోవుటను స్వభావసిద్ధమైన అనుభవమాత్రరూపముననె ఆత్మ తెలియఁబడుచున్నాఁడు- కావుననే ని ద్రపోయిలేచినవాఁడు ఒకొక్కప్పుడు నన్నుగూడ నే నెఱుంగనుంటిన నుకొనుచున్నాఁడు-

౮౬- కాఁబట్టి పరమార్థముగా భేదవికల్పములన్నియు లేనిదై నిర్విశేషమై చిన్మాత్రమై (కేవలము జ్ఞానమొక్కటియే స్వరూపముగాఁ గలదై), కూటస్థమై యుండెడి సంవిత్తే (జ్ఞానమే) భ్రాంతిచేత జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు) అనియు జ్ఞేయము (తెలియఁబడునది) అనియు, జ్ఞానము (తెలిసికొనుట) అనియు, ననేకవిధములును విచిత్రములును నగు భేదములుకలదై భ్రమింపుచున్నది- దానికిమూలమగు నవిద్యనుపోఁగొట్టుటకు నిత్యంబును పరిశుద్ధంబును జ్ఞానస్వరూపంబును ముక్తస్వభావంబును (సంసారసంపర్కములేని స్వభావముకలదియు ను) అగు బ్రహ్మంబును ఆత్మయును ఒక్కటియె అనెడివిద్యను తెలిసికొనుటకై వేదాంతములన్నియును ఆరంభింపఁబడుచున్నవి-

మహాసిద్ధాంతము-

౧. ఇది, ఉపనిషత్ప్రతిపాద్యుఁడగు పరమపురుషుఁడు వరింపఁదగిన గుణవిశేషములు లేనివారును, అనాదియగు పాపవాసనచేఁ జెడఁగొట్టఁబడినబుద్ధియంతయుఁగలవారును, పదములు వాక్యములువానియర్థము లుపినియథార్థస్థితి నెఱుఁగనివారును, ప్రత్యక్షము మొదలుగాఁగలప్రమాణములన్నిటియొక్కయును స్వభావములుదానిసామగ్రి మొదలగుదాని నెఱుంగుటయనెడిమంచిన్యాయమార్గము లేనివారును, అగువారిచే, వివర్కమునకుఁ గలుగని యనేకవిధములగుకుయుక్తులచేఁ గల్పింపఁబడినది- కాఁబట్టి న్యాయసహాయముగల ప్రత్యక్షాదిప్రమాణముల యథార్థస్థితినెఱిఁగిన వారిచే నాదరింపఁబడఁదగినది కాదు-

౨. అదియెట్లన్నను- విశేషములు లేనివస్తువును వాదించువారు ఆట్టివస్తువునకు ఇయ్యది ప్రమాణము అని చెప్పుటకు శక్యముకాదు- ప్రమాణములన్నియు విశేషములతోఁ గూడినవస్తువులె విషయములుగాఁ గలవి- వారియనుభవమునను తెలియుననివారిగోష్ఠిలోఁ జెప్పుకొని యెడియనుభవముకూడ నాత్మసాక్షికమగుటను (ఆత్మసాక్షిగాఁగలదియగుటను) సవిశేషమె- దీనిని నేనుచూచితిని అనియెద్దియో యొకవిశేషముతోఁ గూడినదియె యన్నియనుభవములలోనును విషయమగును- సవిశేషముగా ననుభవింపఁబడుచున్న యనుభవంబును, ఏదైననొక్క దుయుక్తిచేతనిర్విశేషమని సాధింపఁబడునెడను దానియందుండెడి ధర్మములంబట్టి

యె సాధింపఁబడవలయును గాన ఆసాధకములగు ధర్మములంబట్టియె సవిశేషమగును-కాఁబట్టి కొన్నివిశేషములతోఁగూడినదానికె మఱికొన్ని విశేషములులేవని నిరాకరింపఁబడుచుండునుగాన ఎచ్చటనును నిర్విశేషమగు వస్తువు సిద్ధింపదు-బుద్ధికి బుద్ధిత్వంబును (బుద్ధియందుండెడి జాతియును), స్వప్రకాశత్వంబును(తనంతనె తెలియఁబడుటయును), అనెడి విశేషములుకలవు- తెలిసికొనువానికి తెలివియనునది విషయములను తెలియఁజేయుట యనెడి స్వభావముకలదిగానె తెలియఁబడుచున్నది- నిద్రయందును, మత్తెక్కినప్పుడును, మూర్ఛ(సొమ్మసిల్లుట) యందునుగూడ ననుభవము సవిశేషమెయై యుండునని వానివానిపట్టుల నిరూపించెదము- మీరు అంగీకరించినవి నిత్యత్వము మొదలగునవిగూడ ననేకవిశేషములుండనేయున్నవి- అవివస్తుమాత్రమెయని యుపపాదింపశక్యముకానివి-వస్తుమాత్రము నంగీకరించినను ప్రకారభేదములంబట్టి వివాదములు కనఁబడుచున్నవి- తనకుఇష్టమైనవిధములచేతనే తనమతము సాధింపఁబడుచుండును- కాఁబట్టి ప్రమాణసిద్ధములైన విశేషములతోఁగూడినదియె వస్తువని చెప్పవలసినది-

౩. శబ్దప్రమాణము ముఖ్యముగా విశేషములతోఁగూడిన వస్తువునె చెప్పెడిసామర్థ్యముకలది- అదిపదరూపముగానును వాక్యరూపముగానును ప్రవర్తించును-ప్రకృతియును ప్రత్యయంబునుకలిసినంగదా పదము-ప్రకృతికిని(Base)ప్రత్యయంబునకును(Termination) అర్థములువేఱుగానపదమెవిశిష్టమైనయనఁగా కొన్నిధర్మములతోఁగూడినయర్థమును ప్రతిపాదించుననుట తప్పనిది- పదములు వేఱగుటఁగూడనర్థములు వేఱగుటనే- పదములసముదాయమైనవాక్యము ననేకపదార్థముల సంబంధవిశేషమును జెప్పునదిగాన నిర్విశేష వస్తువును ప్రతిపాదించెడిసామర్థ్యము లేదుగాన నిర్విశేష వస్తువుంగూర్చి శబ్దము ప్రమాణముకాదు-

౪. నిర్వికల్పకమనియును సవికల్పకమనియును రెండువిధములైన ప్రత్యక్షముకూడ నిర్విశేషవస్తువుంగూర్చి ప్రమాణమగుటలేదు- (ఒకఁ వస్తువును చూచినతోడనే అదియేమివస్తువో తెలియకవస్తువుమా

త్రము కనఁబడును- అదినిర్వికల్పకప్రత్యక్షము-అట పైని అదినల్లనిది తెల్లనిది కుండ అనియిట్లు దానిధర్మములన్నిటితోడను తెలియఁబడును-అది సవికల్పకము (ఇందు సవికల్పక ప్రత్యక్షమున జాతిమొదలగు ననేకపదార్థములతోఁగూడినదియె విషయమగుటను అది సవిశేషవిషయము, అనఁగా విశేషములతోఁగూడినదియె విషయముగాఁగలది-

౫. నిర్వికల్పకముగూడ సవిశేషవిషయమె- నిర్వికల్పకమునఁదెలియఁబడినపదార్థమె కదా సవికల్పకమునఁదెలియఁబడును- నిర్వికల్పకమనఁగా ఏదియో యొక్క విశేషములేనిదానిని గ్రహించుటగాని విశేషములన్నియు లేనిదానిని గ్రహించుట గాదు- అట్టిదానిని గ్రహించుటయెప్పుడును కనఁబడుటలేదు-అట్లు కనఁబడుటకు సంభవముకూడ లేదు- ప్రతిజ్ఞానంబును ఇది, ఇట్లు, అనిఏదియో యొక్క విశేషముతోఁగూడిన వస్తువుంగూర్చియె పుట్టుచున్నది-ముక్కోణముగానుండునది (గోవు ముఖము),సాస్న అనఁగా గంగడోలు, మొదలగు నాకారవిశేషములులేక ఏవస్తువును గ్రహింపఁబడుట సరిపడదు-

౬. కాఁబట్టి నిర్వికల్పకమనఁగా ఒక్కవిషయమున నొకప్పుడు పుట్టినజ్ఞానములలో మొట్టమొదట ఆవస్తువుంగూర్చి పుట్టినజ్ఞానము-ఆవెనుకఁబుట్టెడి జ్ఞానములన్నియు సవికల్పకములు (ఒక్కవస్తువునెమన మొక్క గడియవఱకుఁ జూచుచున్నను అది యొక్కటియె జ్ఞానముకాదు- అది ఆవిషయమున పుట్టిన జ్ఞానముల వరుస- ఒక్కజ్ఞానము అతిస్వల్పకాలము వఱకేయుండును- అని శాస్త్రజ్ఞులందఱు నొప్పుకొందురు)-రెండవది మొదలగు పిండగ్రహణములు (ఆవస్తువునుగూర్చిన జ్ఞానములు) సవికల్పములు- అందుమొదటిపిండగ్రహణమున గోత్వము (గోవు అగుట) మొదలగువానియొక్క అనువృత్తాకారత్వము తెలియఁబడదు (అనువర్తించినయాకారముకలవగుటయనఁగా మొదట తెలియఁబడినవె వెండియు తెలియఁబడుచున్నవనితోఁచుట)-రెండవది మొదలగుపిండగ్రహణములయందె అనువృత్తి (అనువర్తించుట) తెలియఁబడును-మొదటిజ్ఞానమున తెలియఁబడిన వస్తుసంస్థాన రూపమైన(వస్త్వాకారరూపమైన) గోత్వము మొదలగునది అనువృత్తినిఁకలిగియుండుట, రెండవది మొదలగుపిండగ్రహణములయందు తెలియఁబడఁదగినది-కావు

ననా రెండవది మొదలగు పిండగ్రహణములు సవికల్పకములు-సాస్న (గంగడోలు) మొదలగు వస్తువుల సంస్థానమయిన (సంనివేశమయిన) గోత్వము మొదలయినవి అనువర్తించుట మొదటి పిండగ్రహణమున గ్రహింపఁబడకపోవుటవలన మొదటిపిండగ్రహణము నిర్వికల్పకము గాని, సంస్థానరూపమైన జాతి బొత్తిగా గ్రహింపఁబడకపోవుటవలనఁ గాదు-సంస్థాన రూపమైన జాతియును ఇంద్రియముల చేత గ్రహింపఁబడునది యగుటనుస్, సంస్థానము తప్ప సంస్థానము కలది మాత్రము తెలియఁబడుట సంభవింపకపోవుటనను, మొదటి పిండగ్రహణముననుఁ గూడ సంస్థానముతోఁ గూడనే ఇట్టున్నదని వస్తువు గ్రహింపఁబడును-కాఁబట్టి రెండవది మొదలగు పిండగ్రహణములయందు సంస్థానంబున అదిగలదియును గ్రహింపఁబడినట్లు అనువృత్తితోఁ గూడియుండుటగూడ నెల్లప్పుడును గ్రహింపఁబడుచుండును గాన నవి సవికల్పకములె- కాఁబట్టి ప్రత్యక్షమెప్పుడును విశేషములు లేనివస్తువు విషయముగాఁ గల్గదికాదు-

౭. ఇందువలననె అంతటను భిన్నాభిన్నత్వము (భిన్నమగుటయు అభిన్నమగుటయును) కలవనుటయును త్రోసివేయఁబడినది- ఇదియిట్లున్నది అని తెలియుటలో ఇదంభావంబును (ఇదియగుటయును) ఇత్థంభావంబును (ఇట్టిదగుటయు) అను వానికి ఐక్యము (ఒకటియగుట) ఎట్లు తెలియ శక్యమగును?- అందు ఇత్థంభావమనునది సాస్న మొదలగు సంస్థానవిశేషము-దానికి విశేష్యమగు (ఆధారమైన) ద్రవ్యమే ఇదమ్ (ఇది) అనెడి యంశము-కాఁబట్టి వీనికి ఐక్యమనునది ప్రతీతినిపట్టియె (జ్ఞానము నాకారమును పట్టియె) కొట్టఁబడినది-అదియెట్లన్నను- మొదటనె వస్తువు తెలియఁబడుచున్నదె ఇతరములన్నిటికంటెను వేఱుగానె తెలియఁబడును-ఆ తెలియఁబడునది గోత్వము మొదలగు సంస్థానవిశేషముతోఁ గూడినదె ఇట్లున్నది అని తెలియఁబడును గాన వ్యావృత్తి (వేఱుపాటు) నిశ్చయింపఁబడుచున్నది-విశేషణవిశేష్యభావము తోచినపోటుల నెల్లను వానికి (విశేషణవిశేష్యములకు) మిక్కిలి భేదము ఆ తెలియుటలోనె స్ఫుటమగును- అందు దండము (చేతికఱ్ఱ) కుండలములు, మొదలగునవి వేఱు సంస్థానము (ఆకారము) కలవైతనయందు (విశేష్యమందు) ఉన్నవై ఒకా

నొక్క-కాలమందును ప్రదేశమందును మఱియొక్క వస్తువునకుఁగూడ విశేషణములుగానుండును-గోత్వము మొదలగునవియో, ద్రవ్యములం దుటచేతనె పదార్థములై (ద్రవ్యము నాశ్రయింపక వేఱుగానుండనివై) ద్రవ్యమునకు విశేషణములై యున్నవి- రెంటియందును (దండము మొదలగుదానియందును గోత్వము మొదలగుజాతియందును) విశేషణవిశేష్యభావము సమానమె- వాని భేదము తెలియఁబడుటయు నందువలననె- ఇంత మాత్రము విశేషము కలదు- వేఱుగానుండుటకును తెలియఁబడుటకును తగినవి దండము మొదలగునవి- గోత్వము మొదలగునవియో (జాతులో), నియతముగా వానికి (వేఱుగానుండుటకును తెలియఁబడుటకును) తగనివి- కాఁబట్టి వస్తువిరోధము ప్రతీతిచేతనె పోఁగొట్టఁబడినది అనుట, ప్రతీతియొక్క ప్రకారమును అపలాపము చేసి చెప్పఁబడినది-ఇది ఇట్లు అనియె ప్రతీతియొక్క ప్రకారము అందఱిచేతను నొప్పఁబడినది- ఈ యంశము సూత్రకారునిచేఁగూడ స్పష్టముగా నుపపాదింపఁబడినది-

౮. (౨।౨।౩౧) నైకస్మిన్నసంభవాత్ (జైనమతము యుక్తము కాదు- ఒక్కదానియందు కలిమి లేమియనెడు రెండును సంభవింపక పోవుటవలన)

౯. ఇట్లు ప్రత్యక్షము సవిశేషవిషయమగుటను, ప్రత్యక్షము మొదలగువానిచేఁదెలియఁబడిన సంబంధముతోఁగూడినదె విషయముగాఁ గలుగుటను, అనుమానము కూడ సవిశేషవిషయమె (నిర్విశేషవిషయము కానిదె)-

౧౦ ప్రమాణముల లెక్కలో వివాదమున్నను అందఱు నంగీకరించిన ప్రమాణములకు ఇదియె (సవిశేషమె) విషయముగాన ఏ ప్రమాణము చేతనును నిర్విశేషవస్తువు సిద్ధింపదు-వస్తువున నుండెడి స్వభావవిశేషములచేత ఆవస్తువునె నిర్విశేషమని చెప్పుచు తల్లిగొడ్రాలను ప్రతిజ్ఞ చేయుటయందువలె తనమాటలోని విరోధమును గూడ నెఱుంగఁడు-

౧౧. ప్రత్యక్షము సత్తనుమాత్రమె గ్రహించునది గాన భేదమును గ్రహింపదనియు భేదము గూడ విమర్శించినచో నిలువదు గాన నిరూపింపశక్యము కానిదనియుఁ జెప్పినది,-జాత్యాదులతోఁ గూడిన వస్తువె ప్రత్యక్షమునకు విషయమగుటనును, జాత్యాదులె ప్రతియోగినిపట్టి తాము

కలిగియున్నవస్తువునకును తమకునుగూడ భేదవ్యవహారమునకు హేతువుల గుటనును, దూరముగాఁ ద్రోసివేయఁబడినది-

౧౨. ఇతరమైనదానివ్యవహారమునకు హేతువగునది తనవ్యవహారమునకుఁగూడ హేతువగుట జ్ఞానమునందును రూపాదులయందును మీచే నంగీకరింపఁబడినది- అట్లే భేదమునందుఁగూడ సంభవించును- కావున నెట్టి అనవస్థయును అన్యోన్యాశ్రయంబునుగూడ లేవు- ప్రత్యక్షజ్ఞానమొక్క క్షణమే యున్నదైనను ఆక్షణముననే వస్తుభేదము అనఁగా వస్తుసంస్థాన రూపమైన గోత్వము మొదలగునది గ్రహింపఁబడును గాన మఱియొక్క క్షణమున గ్రహింపఁబడవలసినదేదియును లేదు- ఇంతియె కాక ప్రత్యక్షము సత్తనుమాత్రమె గ్రహించినయెడను ఘటముకలదు, పటముకలదు, అనెడి విశిష్టము విషయముగాఁగల జ్ఞానము విరోధించును- సత్తామాత్రముకంటె మిగిలినదై వస్తుసంస్థానరూపమైన జాత్యాదికమేమైన భేదము ప్రత్యక్షముచేత గ్రహింపఁబడదేని గుఱ్ఱమును గోరువాఁడు దున్నపోతును జూచి యేల మఱలుచున్నాఁడు?- అన్నిజ్ఞానములయందును సత్తామాత్రమె విషయమయ్యెనేని ఆయాజ్ఞానముల విషయములతోఁ జేరియున్నశబ్దములన్నియు ఒక్కొక్కజ్ఞానమందె యేల తలంపఁబడవు? ఇంతియెకాక గుఱ్ఱమునందును పసుగయందును జ్ఞానము ఒక్కవిధమేకాన ఈ రెండుజ్ఞానములలోనను, తుదిని కలిగినజ్ఞానము, గ్రహించిన దానినె గ్రహించునదియగుటను విశేషమేమియును లేకపోవుటను స్మృతి(ఒక్కపర్యాయము గ్రహించిన దానిని తలంచుట)కంటె విలక్షణము కాకపోవలసివచ్చును- ప్రతిజ్ఞానంబునకును విశేషము నొప్పినచో ప్రత్యక్షము విశిష్టమైన (సవిశేషమైన) విషయమునె గ్రహించునని యొప్పికొనుటయగును- అన్నిజ్ఞానములకు నొక్కటియె విషయమైనయెడను ఒక్కజ్ఞానముచేతనే యంతయును గ్రహింపఁబడును గాన గ్రుడ్డివాఁడు చెవిటివాఁడు అనునవి లేకపోవలసివచ్చును— సన్మాత్రము చక్షుస్సుచేత గ్రహింపఁబడునని చెప్పశక్యము కాదు- అది రూపము, రూపముకలది, రూపముతోఁ గూడనుండునవి, అను వానినిగ్రహించును— త్వగింద్రియము చేతనును గ్రహింపఁబడదు- దానికి స్పర్శము(చల్లదనము వేడి మొదలగునవి)గల వస్తువు విషయము— శ్రోత్రము(చెవి)మొ

దలగు నింద్రియములును సన్మాత్రమును గ్రహింపవు-అవిశబ్దము(ధ్వని),రసము(రుచి),గంధము (వాసన),అనెడివిశేషములె విషయముగాఁగలవి—కాఁబట్టి సత్తనుమాత్రము గ్రహించున దొక్కటియు వీనిలోఁగానంబడదు- నిర్విశేషసన్మాత్రము (విశేషములేమియులేనిదై సత్తుమాత్రమైయైనది)ప్రత్యక్షముచేతనె గ్రహింపఁబడినయెడను, నిర్విశేషసన్మాత్రమును తెలియఁజేసెడిఆగమము(వేదము)ప్రాప్తవిషయము (మఱియొక్కదానిచేఁదెలియఁబడినవిషయముకలది) అగుటచేనను వాదకము కావలసివచ్చును- (అనువాదకమనఁగా మఱియొక్కదానివలనఁ దెలియఁబడినదానిని తెలియఁజేయునది-విధాయకమనఁగా మఱిదేనివలననుం దెలియఁబడని క్రొత్తవిషయమును తెలియఁజేయునది)-ఇదిగాక సన్మాత్రిబ్రహ్మముప్రమేయము (తెలియఁబడునది) కావలసివచ్చును-ప్రమేయమైనయెడను జడంబును నశించునదియును కావలసి వచ్చునని నీచేతనేచెప్పఁబడినది-కాఁబట్టి వస్తుసంస్థానరూపమైన జాతిమొదలగు భేదములతోఁగూడినదియే విషయముగాఁగలదిప్రత్యక్షము-

౧౩. అనేకవిషయములయందు ఒక్కటేయన్నాకారముగల బుద్ధిచేత తెలియఁబడునది సంస్థానముకాక మఱియేదియును కనఁబడకపోవుటవల్లనును, దానివలననె గోత్వము మొదలగు జాతులవ్యవహారము కుదురుటవల్లనును, వేఱుగాజాతియున్నదన్నను సంస్థానము నొప్పక తప్పకపోవుటవల్లనును, సంస్థానమెజాతి-సంస్థానమనఁగా తనకు మాత్రముగలస్వరూపము-కాఁబట్టి వస్తువునుపట్టి సంస్థానమునూహించికొనవలయును-

౧౪. జాతినిపట్టియెభిన్నము(వేఱు)అనెడివ్యవహారను సంభవించుటవల్లనును,మఱియొక్క-పదార్థముకనఁబడకపోవుటనుమ, భేదముపదార్థాంతరమనువాఁడుగూడ దీనినొప్పుకొనుటవల్లనును,గోత్వము మొదలగునదియె భేదము-అట్లు జాతిమొదలగునదియె భేదమయినయెడను ఆజాతిమొదలగునది తెలియఁబడినప్పుడు జాతివ్యవహరింపఁబడునట్లు భేదముగూడవ్యవహరింపఁబడవలయునే యనినను- అవును-వ్యవహరింపఁబడుచునేయున్నది-గోత్వము మొదలగుదానిని వ్యవహరించుటలేదా?-గోత్వము మొదలగునదియెకదా మిగిలినయన్నిటికం

ఱెనువ్యావృత్తి- గోత్వము మొదలగునది గ్రహింపఁబడెనేని మిగిలిన వానియన్నిటితో సజాతీయమని తెలియఁబడుటయును వ్యవహరింపఁబడుటయును కలుగదుగదా-భేదజ్ఞానముచేతనేకదా అభేదము నివర్తించుట(పోవుట)- ఇదిదీనికంటె భిన్నము(వేఱు)అనివ్యవహరింపవలసినప్పుడు మాత్రము ప్రతియోగియపేక్షకలదుగాన భిన్నమనెడి వ్యవహారము ప్రతియోగినిపట్టియుండునని చెప్పఁబడినది-

౧౫. ఘటము మొదలగు విశేషములు వ్యావర్తమానములు(మాఱునవి)గాననపరమార్థములు అనిచెప్పినది,- బాధ్యబాధకభావము (ఒకటిబాధింపఁబడునదియు మఱియొకటి బాధించునదియునగుట), వ్యావృత్త్యనువృత్తులు(నివర్తించుట,అనువర్తించుట),వీనివిశేషములనాలోచింపక భ్రమముచేత కల్పించికొనినది-రెండుజ్ఞానములకు విరోధము గలిగినంగదా బాధ్యబాధకభావము- బాధింపఁబడినదానికె వ్యావృత్తి(నివర్తించుట)-ఇచ్చట ఘటపటాదులకు దేశకాలభేదమునుపట్టి విరోధమెలేదు- ఏదేశమున నేకాలమున దేనికలిమి తెలియఁబడినదో,ఆదేశముననాకాలమున దానిలేమి తెలియఁబడెనేని,అప్పుడు, వానికివిరోధముగాన బలవత్తైనది బాధించునదియగుటయు, బాధింపఁబడినది నివర్తించుటయుఁగలుగును- ఒక్క దేశముతోనుఁ ఒక్క కాలముతోనును చేరినదిగాఁ దెలియఁబడుచున్నదానికి మఱియొక్క దేశమందును మఱియొక్క కాలమందును లేకపోవుట తెలియఁబడుటలో విరోధము లేమగాన, ఇచ్చట బాధ్యబాధకభావమెట్లు?- ఒక్కచోట లేనిది మఱియొక్కచోట లేకపోవుటయెట్లు చెప్పఁబడును?-రజ్జుసర్పము (త్రాటినిచూచియనుకొనఁబడినసర్పము) మొదలగుదానియందో, ఆదేశమందె ఆకాలమందె లేకపోవుట తెలియఁబడుటను విరోధంబు బాధకత్వంబును (బాధించునదియగుటయు)వ్యావృత్తి(నివర్తించుట)యునుకుదురుచున్నవి-కాఁబట్టి ఒక్కదేశంబునను నొక్క కాలంబునను గనఁబడినవి మఱియొక్కదేశమందును మఱియొక్క కాలమందును లేకపోవుటమిథ్యాత్వమును (అపారమార్థికత్వమును)సాధించునదిగాఁ గనఁబడకున్నది గాన వ్యావర్తమానత్వము(నివర్తించునదియగుట) మాత్రము అపారమార్థికత్వమునకు హేతువుకాదు-

౧౬. అనువర్తింపుచున్నదగుటను సత్తుపరమార్థము (సత్యము) అని చెప్పినది, రెండుమతములయందును సిద్ధమె కానసాధింపఁదగదు- కాఁబట్టి సత్తుమాత్రమె వస్తువు కాదు-

౧౭. అనుభూతికిని సద్విశేషంబునకును విషయవిషయిభావముచేత (సద్విశేషము విషయమగుటయు అనుభూతి దానిని విషయముగాఁగలదియగుటయుననుదానిచేత) భేదము ప్రత్యక్షసిద్ధమై బాధింపఁబడుట లేమిగాన అనుభూతియె సత్తు అనునదియు నిరసింపఁబడినది-

౧౮. అనుభూతిస్వయంప్రకాశము (తనంతనె తెలియఁబడునది) అని చెప్పఁబడినది- విషయము ప్రకాశించునప్పుడు జ్ఞాత (తెలిసికొనువాఁడు) యగు నాత్మకు స్వయంప్రకాశమె- అందఱకు నెల్లప్పుడునట్టిది కావలయునను నియమము లేదు- పరానుభవము (ఇతరుని జ్ఞానము) హానము అనఁగా ఒకదాని విడుచుట, ఉపాదానము అనఁగా ఒకదానిని స్వీకరించుట మొదలగు లింగములు అనఁగా హేతువులుగల అనుమానజ్ఞానమునకు (ఊహకు) విషయమగును- తనకుఁగలిగినజ్ఞానము గూడ గతించెనేని తెలిసికొంటిని అను జ్ఞానమునకు విషయమగుట కానఁబడుచున్నది- కాఁబట్టి అనుభూతియయ్యేనేని స్వతస్సిద్ధముగానె యుండవలయునను నియమము లేదు-

౧౯. అనుభూతి తెలియఁబడునేని అనుభూతి కాకపోవలసివచ్చుననునదియు లెస్స గాదు- అట్లయినచోఁ దనకు కలిగి గతించిన యనుభవములును పరుల యనుభవములును తెలియఁబడునవి గాన అనుభూతులు కాకపోవలసివచ్చును- ఇతరుని యనుభవమును అనుమానము చేయుటను (ఊహించుటను) అంగీకరింపనియెడను శబ్దమునకును దాని యర్థమునకును గల సంబంధమె గ్రహింపఁబడకపోవలసివచ్చుటచే శబ్దవ్యవహారములన్నిటికిని భంగము వచ్చును- ఆచార్యుఁడు జ్ఞానవంతుఁడని యూహించి ఆతని నాశ్రయించుట జరుపఁబడుచున్నది. అది కుదరదు- విషయమయినంతమాత్రముననె అనుభూతి కాకపోవుట లేదు- అనుభూతిత్వమనఁగా తానున్నప్పుడు తనయునికిచేతనె తనయాధారమునకు (ఆత్మకు) తెలియఁబడుట- తానున్నంతమాత్రముననె తనవిషయములను దెలిసికొనుటకు సాధనమగుటయైననగును- మఱియొకరి యనుభవముచేఁ దెలియఁబడిన

ప్పటికిని ఈ రెండును అనుభవసిద్ధములై యున్నవిగాని లేకపోవుటలే
దు- కావున అనుభూతిత్వము లేకపోదు- ఘటాదులు అనుభూతికాకపో
వుట ఈ చెప్పినస్వభావము లేకపోవుటనే-అనుభవింపఁబడుటవలనంగా
దు-ఇది గాక అనుభూతి అనుభవింపఁబడదన్నచో నెయనుభూతికాకపోవ
లసివచ్చుటతప్పదు-గగనకుసుమము(వట్టియాకాశమునఁబూసినపూవు-
అనఁగా సంభవింపనిదనుట)మొదలగునవి అనుభవింపఁబడనివైయ
నుభూతికాకపోవుట కానఁబడుచున్నది-గగనకుసుమము మొదలగునవిఅ
నుభూతికాకపోవుట అసత్త్వము(లేనిదగుట)వలనవచ్చినదిగాని అనుభ
వింపఁబడకపోవుటవలనఁగాదంటివేని,ఘటాదులుగూడననుభూతికాకపో
వుట అజ్ఞానమునకు విరోధింపనివగుటవలనఁగాని తెలియఁబడుట
వలనఁగాదని యొప్పుకొనవలయును-అనుభూతి తెలియఁబడునేని ఘటా
దులకువలెనే దానికిని అజ్ఞానమునకు విరోధికాకపోవుట తటస్థించు
నంటివేని,అనుభవింపఁబడనిదైనను గగనకుసుమాదులవలెన జ్ఞానము
నకు విరోధికాకపోవుటప్రసక్తించును-కాఁబట్టి తెలియఁబడునేని య
నుభూతికాకపోవలెననునదినవ్వఁదగినమాట-

౨౦ సంవిత్తు(జ్ఞానము)స్వతస్సిద్ధమగుటనుప్రాగభావము మొ
దలగునవి లేవుగానపుట్టుక లేదని చెప్పుట,గ్రుడ్డివాఁడు పుట్టుగ్రుడ్డి
వానికి కన్నిచ్చిన యట్లున్నది-ప్రాగభావమును గ్రహించునది లేదు
గాన ప్రాగభావము లేదని చెప్పశక్యము కాదు-అనుభూతిచేత ప్రాగ
భావము గ్రహింపఁబడుచునేయున్నది-ఉన్నదైన యనుభూతి విరుద్ధ
మైనతనయభావమును ఆకాలమందెట్లు తెలియఁజేయునంటివేని,-
అనుభూతితనతో సమానకాలమైనదానినె గ్రహించునను నియమము
లేదుగదా- ఆనియమమున్నచో గతించినవియు కాఁగలవియు విషయము
లు కాకపోవలసివచ్చును- ఒకరిప్పుడిట్లనుకొనియెదవు- అనుభూతి
యొక్కప్రాగభావము మొదలగునవి తెలియఁబడునెడల సమాన
కాలములైయుండవలయునని- ఇట్టినియమమును నీవు చెప్పుటకు నీ
వుపచ్చటైననిట్లు తెలిసికొని యుంటివా?-నీవట్లు తెలిసికొని యుండు
టకె ప్రాగభావము విషయమైనదిగాన మేము చెప్పినది లేదనశక్యము కా
దు-వస్తువుతో సమానకాలముగాఁ బ్రాగభావముండునని వెఱ్ఱివాఁడుకా

నివాఁడెవ్వఁడుచెప్పును?- తనతోసమానకాలమైన పదార్థమునే గ్రహించునను నియమము ఇంద్రియములవలనఁగలిగెడి ప్రత్యక్షజ్ఞానమునకే- అన్నిజ్ఞానములకును అన్నిప్రమాణములకునీనియమములేదు-స్మరణము(తలంపు),అనుమానము (ఊహించుట),ఆగమము(శబ్దప్రమాణము),యోగులప్రత్యక్షము,ఇవి మొదలగువానియందు కాలాంతరమునన్నవి గూడ తెలియఁబడుట కానఁబడుచున్నది-దీనినిబట్టి యె ప్రమాణమునకు ప్రమేయముతోనవినాభావము-అనఁగా ప్రమాణములు ప్రమేయమును విడిచియుండకపోవుట-ప్రమాణము తనతోసమానమైనకాలములోనున్నదానితోనవినాభావముకలదగుట అర్థసంబంధము అనఁగా-ప్రమేయములతోసంబంధించియుండుటకాదు-మఱేమన్నను,-ఏదేశకాలములతోసంబంధించినదిగా,నేవస్తువు తెలియఁబడునో,ఆవస్తువునకు అట్టియాకారమె మిథ్యకాకపోవుట-అనఁగా నసత్యముకాకపోవుట-దీనివలననేస్మృతికివిషయములేదనుటయు నిరసింపఁబడినది-స్మృతికి విషయములేదనుటకు ఇతరమతస్థులవాక్యము — స్మృతిర్న బాహ్యవిషయానష్టేప్యర్థేస్మృతిదర్శనాత్ అని-(దీనియర్థము-నశించిన విషయమునఁగూడ స్మృతికలుగుచున్నదిగాన వెలుపలివస్తువులు స్మృతికివిషయములుకావు)

౭౧. ఇఁకనుఇట్లుండును,సంవిత్తు(జ్ఞానము) యొక్క ప్రాగభావము తత్కాలమునందుండునది కాదుగాన ప్రత్యక్షముచేఁదెలియఁబడునదికాదు,లింగము(హేతువు)మొదలగునవి లేవుగాన మఱియొక్క ప్రమాణముచేతనును దెలియఁబడునదిగాదు, సంవిత్ప్రాగభావమునకు వ్యాప్యమైన అనఁగా అదియున్నచోటతప్పకుండనుండెడి లింగముఅనఁగా హేతువుకానఁబడదు,అనుపపత్తియును (అసందర్భమును)ఎవ్వనికిని కానఁబడదు, దానింగుఱించినయాగమము (శబ్దప్రమాణముకూడ) చూడఁబడియుండలేదు,కాఁబట్టి ప్రమాణములేకపోవుట నెసంవిత్ప్రాగభావముసిద్ధింపదు,అని-ఇట్లు స్వతస్సిద్ధత్వమనెడివైభవమునువిడిచి, ప్రమాణములేకపోవుటలోనికి దిగితివేని యోగ్యానుపలబ్ధిచేతనె అభావముసమర్థింపఁబడినదిగాన ఇఁకనీవు చాలింపుము![యోగ్యానుపలబ్ధియనఁగా ఇచ్చటవస్తువుండునేని కనఁబడవలసినది, అట్లు కనబఁ

దుట లేమగాన వస్తువులేదు-అనఁగా వస్తువుయొక్కయభావము(లేమి)కలదనుట-యోగ్యమూఅనఁగా కనఁబడఁదగినది-దానియొక్క అనుపలబ్ధి అనఁగా కనఁబడకపోవుట-ఇదియె అభావమును తెలిసికొనుటకు సాధనము]

౨౨. ఇంతియె కాక, ప్రత్యక్షజ్ఞానము, తనకు విషయమైన ఘటము మొదలగుదానిని, తానున్నప్పుడె ఉన్నదానిగాఁ దెలియఁజేయుచున్నది గాన ఎల్లప్పుడును విషయమునునికిని దెలియఁజేయుటలేదు-కాఁబట్టి ఘటము మొదలగునది జ్ఞానమునకు వెనుకనును తరువాతనును ఉండుటను తెలియఁజేయదు- అట్లు తెలియఁజేయకపోవుట జ్ఞానము కొంత కాలమె ఉండునదిగాఁ గనఁబడుటవలన- ఘటాదులను గూర్చిన జ్ఞానమె కాలనియమము లేక తెలియఁబడునేని ఆ జ్ఞానమునకు విషయమైన ఘటము మొదలగునదిగూడ కాలనియమము లేక తెలియఁబడినదై నిత్యము కావలసివచ్చును- జ్ఞానము నిత్యమే యయిన స్వతస్సిద్ధమైన యెడ ను నిత్యమనియె తెలియఁబడవలయును- అట్లు తెలియఁబడుటలేదు- ఇట్లు అనుమానాది జ్ఞానములు కూడ కాలనియమము లేక తెలియఁబడునేని తమ విషయములను గూడ కాలనియమము లేనివానిగానె తెలియఁజేయునుగాన ఆ విషయములన్నియుఁ గూడ కాలనియమము లేనివై నిత్యములు కావలయును-విషయములు జ్ఞానమునకు తగిన స్వరూపము గలవగుటయుందుకు హేతువు- విషయము లేనిజ్ఞానము ఎచ్చటనును కనఁబడుట లేదు- విషయములను ప్రకాశింపఁజేయు (తెలియఁజేయు) స్వభావము కలదిగాఁ దెలియఁబడుటనేకదా జ్ఞానమునకు స్వయంప్రకాశత్వము సమర్థింపఁబడినది- జ్ఞానము విషయములను దెలియఁజేసెడి స్వభావము లేనిదయ్యేనేని స్వయంప్రకాశత్వము సిద్ధింపదు-జ్ఞానము మఱియొక్కయనుభవమునకు విషయము కాదన్నచో జ్ఞానము తుచ్ఛమే(లేనిదె) కావలసివచ్చును-నిద్ర. మదము (మత్తెక్కుట), మూర్ఛ(సొమ్మసిల్లుట), మొదలగువానియందు విషయములెవ్వియు లేనివై వట్టిజ్ఞానమె స్ఫురించునని చెప్పుటకు యోగ్యానుపలబ్ధి బాధకము- ఆదశలలోఁ గూడ తెలివికలదేని మేలుకనినప్పుడు వానితలంపుండవలయును- అది లేదు- తెలియఁబడిన పదార్థమెల్ల స్మరింపఁ(తలంపఁ) బడవలయునను

యమునుతలేదే, కాఁబట్టి స్మరణము(తలంపు) లేకపోవుట తెలివిలేకపోవుట నెట్లు సాధించును? అని శంకింపంబనిలేదు-సంస్కారములను(జ్ఞానమునివ్యవహరింపఁబడునది సంస్కారము) అన్నిటిని పోఁగొట్టెడి మరణము(శరీరముపోవుట) మొదలగు ప్రబలములైన హేతువులు లేకపోయినను గూడ స్మృతి(తలంపు) లేకపోవుట తెలివిలేకపోవుటనే సాధింపుచున్నదిగాని తలంపు లేకపోవుట మాత్రమే తెలివి లేకపోవుటను సాధింపదు- నిద్రపోయిలేచినవాఁడు ఇంతకాలంబును దేనిని నెఱుంగకుంటిని అనియెయనుకొనునుగదా-అనుభవము(తెలివి)ఉన్నను దానితలంపు(స్మరణము)లేకపోవుట, విషయావచ్ఛేదము(విషయసంబంధము)లేకపోవుటవల్లనైనను, అహంకారము (నేను అనుకొనుట) లేకపోవుటవల్లనైనను అని చెప్పశక్యముకాదు- తెలియఁబడిన యొక్క వస్తువుతలంపు లేకపోవుటకు మఱియొక వస్తువు తెలియఁబడకపోవుటయైనను లేకపోవుటయైనను కారణముకాదు- ఆదశలయందుఁగూడ అహమ్(నేను) అనునంశముకలిగియె యుండునని చెప్పఁబడఁగలదు

౬౩. అయితే నిద్ర మొదలగువానిలోఁగూడ విశేషములతోఁగూడినయనుభవముకలదని చెప్పఁబడెనే?-అవును-చెప్పఁబడినది- అది ఆత్మానుభవము -అదిసవిశేషమెయని స్థాపించెదము-ఇప్పుడు విషయములెవ్వియులేని నిరాశ్రయమైనజ్ఞానము నిషేధింపఁబడుచున్నది- పట్టి జ్ఞానమె ఆత్మానుభవమనుట సరికాదు- ఆత్మానుభవము ఆశ్రయము(ఆధారము)కలదనియుపపాదింపఁగలము-

౬౪. కాఁబట్టి యనుభూతియున్నదై తానుతనప్రాగభావమును సాధింపదు(తెలియఁజేయదు)గాన ప్రాగభావము సిద్ధింపదనఁగూడదు- అనుభూతి(జ్ఞానము)తెలియఁబడునదియగుట సంభవించుననుట చేతనే మఱియొకదానివలనసిద్ధింపకపోవుటయు నిరసింపఁబడినది-కాఁబట్టి ప్రాగభావము మొదలగునవి సిద్ధింపకపోవుటనుబట్టి జ్ఞానమునకు పుట్టుకలేదనుట యుపపన్నము(యుక్తిసిద్ధము)కాదు-

౬౫. దీనికిపుట్టుకలేకపోవుటనుమిగిలిన వికారములును లేకపోవుటయునయుక్తము-ఎట్లంటేని—ఈనియమము ప్రాగభావమునవ్యభిచరించినది-ప్రాగభావమునకు పుట్టుకలేకపోయినను నాశముకలదు-భా

వములలోనని విశేషణము వేసినయెడను తర్కము[illegible]
ఘటనకాఁగలదు- అట్లు మీరంగీకరించిన యవిద్యపుట్టుకలేనిదై య
నేకవికారములుకలదై తత్త్వజ్ఞానము పుట్టినతోడనె కడతేరునుగాన
దానియందుఁగూడ నీవుచెప్పినయానియమము తప్పినది- దానివికారము
లు మిథ్యాభూతములంటివేని, నీకుపరమార్థమైన వికారముకూడనొ
కటికలదా?- అట్లయినచో నీవుచెప్పినది కార్యకరమగును- దానినిమీ
రొప్పుటలేదే-

౨౬. అనుభూతి(జ్ఞానము)పుట్టుకలేనిదిగాన తనలో విభాగము
ను సహింపదనుటయును యుక్తముకాదు- పుట్టుకలేనియాత్మ, శరీర
ములు ఇంద్రియములు మొదలగువానింబట్టి విభజింపఁబడుచున్నదికా
దా- అనాదిగా మీరొప్పుకొనినయవిద్య ఆత్మకంటె వేఱుఅనుటకు ము
ఖ్యముగా నొప్పవలసినదే- ఆవిభాగము మిథ్యారూపముగదా యంటి
వేని, పుట్టుకనుపట్టి యున్నపరమార్థమైనవిభాగము నీకెక్కడనైననుక
నఁబడినదా?- అవిద్య ఆత్మకంటె పరమార్థమున వేఱుకాకపోయినయెడను
అవిద్యయె యాత్మకావలసివచ్చును- బాధకమేమియులేని జ్ఞానమువల
న సిద్ధించినదృశ్యముల (విషయముల) భేదమును సమర్థించుటవలన
దర్శన(జ్ఞాన) భేదముకూడ సమర్థింపఁబడినదే- ఛేదింపఁబడునవిభిన్న
ములగుటవలన ఛేదించుటలు భిన్నములగునట్లు-

౨౭. జ్ఞానము జ్ఞానస్వరూపమగుటనె తెలియఁబడెడిధర్మమె
ద్దియును లేదనియు, అవి తెలియఁబడుటనె జ్ఞానమునకు ధర్మములుకా
వనియుఁజెప్పిననియమము వ్యభిచరించుచున్నది (తప్పిపోవుచున్నది)-
ప్రమాణసిద్ధములై మీచేతనే యంగీకరింపఁబడిన నిత్యత్వము స్వయం
ప్రకాశత్వము మొదలగుధర్మములు జ్ఞానమునకుఁగలవు- అవియును జ్ఞా
నమాత్రమే యనఁగూడదు- ఎందువల్లనంటేని స్వరూపము వేఱుగా
నున్నది- తానున్నంతమాత్రమున చేతనయాశ్రయమునకు (ఆధారమున
కు) విషయములను ప్రకాశింపఁజేయునదికదా జ్ఞానము- స్వయంప్ర
కాశత్వమనఁగా తనసత్త (ఉనికి) చేతనే తనయాశ్రయమునకు ప్రకాశిం
పుచుండుట- ప్రకాశమనఁగా చేతనాచేతనపదార్థములన్నిటికిని గలవ్యవ
హారానుగుణ్యము (వ్యవహరింపఁదగియుండుట)- నిత్యత్వమనఁగా నన్ని

కాలములయందునుండుటకదా- ఏకత్వమనఁగా ఏకసంఖ్యకలిగియుండు
ట(ఒక్కటియై యుండుట)- ఇవిజడత్వాద్యభావరూపములు(జడత్వ
ము మొదలగునవి లేకపోవుటస్వరూపముగాఁగలవి) అయినను,అట్టివియై
చైతన్యమునకు(జ్ఞానమునకు)ధర్మములుగూడనైనవీనింబట్టియె,అనైకాం
త్యము(వ్యభిచారము) తప్పదు-జ్ఞానమునందు స్వరూపముకాక జడ
త్వాదులకు విరోధియగుటయనెడి అభావరూపమైనను భావరూపమై
ననయ్యెడిధర్మమునంగీకరింపనియెడను,నిషేధమును చెప్పుటవలన నేమియు
ను చెప్పఁబడినయట్లు కాకపోవును-

౭౭ ఇంతియె కాక సంవిత్తు(జ్ఞానము)సిద్ధించునా లేదా- సిద్ధిం
చినయెడను ధర్మముతోఁగూడినదగును. లేనిచో గగనకుసుమము మొద
లగుదానివలె తుచ్ఛము(లేనిది)కావలసివచ్చును-సిద్ధియెజ్ఞానమగునయె
డను ఎవ్వనికి దేనింగూర్చిన సిద్ధియో చెప్పవలయును-ఒక్కనికొక్క దానిఁ
గూర్చి కానిచో,నది సిద్ధికాదు-సిద్ధియనునది పుత్రత్వమువలెనొక్క దా
ని కొక్కదానింగూర్చియైయుండును- ఆత్మకు సిద్ధియంటిలేని ఆయా
త్మయేది?-జ్ఞానమేయని చెప్పితిమేయన్నను-అవును- చెప్పితిరిగాని అదిఅ
యుక్తముగాఁ జెప్పినది-ఒక్కపురుషునకు ఒక్కపదార్థమును (విషయ
ను)గూర్చినసిద్ధియగుటను వానిసంబంధముగల యాజ్ఞానము స్వయ
ముగానాత్మయెట్లగును?-

౭౮. ఫలితార్థము-అనుభూతియనునది,తనయాశ్రయమును గూ
ర్చి తానుకలిగియుండుటనే • ఒక్కవస్తువును వ్యవహరింపఁబడఁదగిన
దానిగాఁజేసెడి స్వభావముగ్గలదై, జ్ఞానము అవగతిసంవిత్తు మొద
లగు నామాంతరములుకలదై సకర్మకమైన(కర్మముతోఁగూడిన) అనుభ
వించువాఁడగు నాత్మయొక్కధర్మవిశేషము- అది,ఘటమహంజానామి
(కుండను నేను తెలిసికొనుచున్నాను) ఇమమర్థమవగచ్ఛామి (ఈవిష
యమును తెలిసికొనుచున్నాను) పటమహంసంవేద్మి (బట్టను నేను తె
లిసికొనుచున్నాను) అనియిట్లు ఆత్మసాక్షికముగానే ప్రసిద్ధమైనది-
ఇట్టిస్వభావము కలిగియుండుటనె యదిస్వయంప్రకాశమని నీవు
గూడ నుపపాదించితివి- కర్మముతోఁగూడినదై కర్తయొక్కధర్మవిశే
షమైన (ఒక్కధర్మమైన) యిది,కర్మమగుటవలె కర్తయగుటయు

నుమ్మక్షటమె(కుమరనిదీమె)-

౩౦. ఎట్లన్నను-ఈశర్త స్థిరముగానుండుటయును, కర్తయొక్క ధర్మమైన జ్ఞానమునకు సుఖదుఃఖాదులకువలె పుట్టుటయును ఉండుటయును నశించుటయు ననెడిధర్మములును, ప్రత్యక్షముగాఁజూడఁబడుచున్నవి- అందుకర్త స్థిరముగానుండుట,ఆయీవిషయమె ముందునాచేననుభవింపఁబడినదను ప్రత్యభిజ్ఞాప్రత్యక్షముచేత సిద్ధించినది-(ప్రత్యభిజ్ఞయనఁగానానవాలు పట్టుట)- నేను తెలిసికొనుచున్నాను, నేను తెలిసికొంటిని, తెలిసికొనుచున్నానాకెఇప్పుడుజ్ఞానము నశించినది,అని జ్ఞానమును త్పత్తిమొదలగునవి ప్రత్యక్షసిద్ధములైయెయున్నవిగానవానికైక్యమెట్లు?-ఇట్లుక్షణమునన్నశించెడి జ్ఞానమునె యాత్మయనియంగీకరించినయెడను వెనుకటిదినమున చూచినదానింగూర్చి టనిని నేనుచూచితిని అనిమఱువాడుకలిగెడి ప్రత్యభిజ్ఞయును కుదురదు- ఒకడనుభవించినదాని ప్రత్యభిజ్ఞమతియొకనికి కుదర్ఘింపదు-

౩౧. ఇంతియెకాక అనుభవమునె యాత్మగా నంగీకరించినయెడను అదినిత్యమైనను ప్రతిసంధానము (ప్రత్యభిజ్ఞ)సంభవింపకపోవుటతప్పదు-ప్రతిసంధానమనునది, నే నెదినినిమును గూడ ననుభవించితినని పూర్వాపర కాలములనుండెడి (గడచినకాలమందును దానితరువాతికాలమందునుండెడి)అనుభవించువానింగూడచూపునుగాని అనుభూతినిమాత్రమెకాదు-నీకు అనుభూతి అనుభవింపనవియగుటయిష్టముకాదు- అనుభూతి అనుభూతిమాత్రమెకదా-ఆశ్రియము లేక విషయమును లేకయుండెడిసంవిత్తునది ఎచ్చటనును బ్రాంతిఁగాకపఁబడకపోవుటవలన సంభవింపదని చెప్పవేయున్నాము-మనమిద్దమును నంగీకరించినసంవిత్తు (జ్ఞానము)ఆత్మయనుట ప్రతీతివచన నెపోఁగొట్టఁబడిన- అనుభూతియె పరమార్థమనుటకుఁజెప్పినతప్పహేతువులన్నియుఁగూడ నిరాకరింపఁబడినవి -

౩౨. అహంజానామి(నేనెఱుంగుచున్నాను)అనెడి అస్మత్ప్రత్యయమున(నేననెడిజ్ఞానమున)ఇదిఅనెడియంశముగానిదై ప్రకాశైకస్వరూపమైనచైతన్యమనెడి పదార్థమెఆత్మ, దానిలోనెఆచైతన్యబలముచేత ప్రకాశించెడిదగుటచే యుష్మదర్థమైన అహంజానామి(నేనుతెలి

సికొనుచున్నాను)అనెడియహంశబ్దార్థము జ్ఞానమాత్రముకన్నభిన్నమైనది, అనియద్వైతులుచెప్పుదురు-అదియుక్తముకాదు-అహంజానామి(నేను తెలిసికొనుచున్నాను)అనునప్పుడు అహమ్ అనుశబ్దార్థముతెలివికలదియనియు, తెలివిదానికిధర్మమనియు,ప్రత్యక్షముగాఁదెలియఁబడుచున్నది-ఇంతియెకాక,అహమ్(నేను)అనుశబ్దమునకు ఆత్మయర్థముకానియెడనుఆత్మప్రత్యక్కుకాకపోవలసివచ్చును-(ప్రత్యక్కనియుపరాక్కనియు రెండువిధములగు వస్తువులుకలవు- అందుప్రత్యక్కనునదితనకుతానెప్రకాశించునది-పరాక్కనునది మఱియొకదానికితానుప్రకాశించునది)అహమ్(నేను)అని తెలియఁబడుటలేకదా ఆత్మపరాక్కుకాకప్రత్యక్కగుట-మోక్షమంగోరువాఁడు నేననాదుఃఖములన్నియుపోయి అంతములేని యానందమును పొందిస్వయముగాప్రకాశించువాఁడను కావలయుననికదా శ్రవణముమొదలగుదానియందు ప్రవర్తించును-అహమ్(నేను)అనెడివస్తువు నశించుటయె మోక్షమని తెలిసికొనునేని మోక్షప్రసక్తికైనను పోవఁడు-నేనునశింతును,నాకంటెనితరమైనజ్ఞానము ఉండును,అని తెలిసికొని,దానిం బొందుటకుప్రయత్నము నెవ్వఁడును చేయఁడు-ఈజ్ఞానము తనసంబంధముకలదియగుటనె ఉండుటయును జ్ఞానమనఁబడుచుండుటయును-తనతో సంబంధము లేనిచో జ్ఞానమెసిద్ధింపదు-ఛేదించువాఁడును ఛేదింపఁబడుటయును లేనిచో ఛేదించుటసిద్ధింపనియట్లు-కాఁబట్టి తెలిసికొనువాఁడై అహమ్(నేను)అనిచెప్పఁబడువాఁడెప్రత్యగాత్మయనిశ్చయింపఁబడినది-

౩౩. ఆత్మజ్ఞానమాత్రుఁడుకాఁడనియు జ్ఞానముకలవాఁడనియు ఈక్రిందిశ్రుతిస్మృతులవలనఁ దెల్లంబగును-

(బృ॥౬॥౫॥౧౫॥)విజ్ఞాతారమరే కేనవిజానీయాత్(ఓసీ-తెలిసికొనువానిని దేనిచేత తెలిసికొనవలయును)

(బృ॥) జానాత్యేవాయంపురుషః॥(ఈపురుషుఁడె తెలిసికొనుచున్నాఁడు)

(భ॥గీ॥౧౩॥౧॥)ఏతద్యోవేత్తితంప్రాహుఃక్షేత్రజ్ఞఇతితద్విదః (ఈశరీరమును ఎవ్వఁడు తెలిసికొనుచున్నాఁడో వానినిక్షేత్రజ్ఞుఁడనివాని నెఱింగినవారు చెప్పుచున్నారు)

సూత్రకారుఁడును(॥౨॥౩॥౧౮॥) నాత్మాశ్రుతేర్నిత్యత్వాచ్చ తాభ్యః(ఆత్మపుట్టువాఁడుకాఁడు-నజాయతే=పుట్టఁడు అని శ్రుతి యుండుటవలన-ఆశ్రుతులవలననే నిత్యుఁడు గూడనగుటవల్లను)అని మొదలుపెట్టి—(॥౨॥౩॥౧౯॥) జ్ఞోతఏవ (ఇందువలననే ఆత్మజ్ఞానముకలవాఁడు)అని చెప్పును-

౩౪. అహమ్(నేను)అనెడి జ్ఞానముచేసిద్ధించునదిగదా యహమర్థము- యుష్మత్ప్రత్యయముచే(నీవనెడి జ్ఞానముచే) సిద్ధించునదిగదాయుష్మదర్థము- ఇట్లుండఁగా అహంజానామి(నేను తెలిసికొనుచున్నాను)అనెడిజ్ఞానముచే సిద్ధించెడి తెలిసికొనువాఁడు యుష్మదర్థమనిచెప్పుట, నాతల్లి గొడ్రాలు అనునట్లు అసందర్భమైనది- అహమ్(నేను)అనిచెప్పఁబడెడి జ్ఞాతమఱియొకఁడానివలనఁబ్రకాశించువాఁడుకాఁడు-స్వయంప్రకాశుఁడు- జ్ఞానస్వభావము కలుగుటగదా స్వయంప్రకాశత్వము- ఏదిప్రకాశించుట (తెలియఁబడుట)స్వభావముగాఁగలదో యది ఇతరమునకధీనమైన ప్రకాశముకలది అనఁగా మఱియొకఁడానివలనఁబ్రకాశించునదికాదు-దీపమువలెనే-దీపము మొదలగునది,తనవెలుగువలనఁబ్రకాశించుటనుపట్టి,ప్రకాశము లేనిదగుటయు ఇతరాధీనప్రకాశముకలదిఅనఁగామఱియొకఁడానివలనఁబ్రకాశించునది యగుటయును,లేదు-మఱేమన్నను,- దీపముప్రకాశస్వభావమైతనంతనెప్రకాశింపుచున్నది-తనవెలుగుచేత మిగిలినవానింగూడ ప్రకాశింపఁజేయుచున్నది-

౩౫. ఫలితార్థము-తేజోరూపమైన ద్రవ్యమొక్కటియే వెలుఁగుగానును వెలుఁగుగలదిగానునుండును-వెలుఁగునది వెలుఁగుగలద్రవ్యము నాశ్రయించియున్నదైనను తేజోద్రవ్యమేకాని తెలుపు మొదలగుదానివలెగుణముకాదు- తనయాశ్రయముకంటెమిగిలినదానియందుగూడ నుండుటయును రూపముకలిగియుండుటయు నందుకుహేతువులు-తెలుపుమొదలగుదానివంటిదికాకపోవుటనను ప్రకాశము (వెలుగు) కలదగుటనను తేజోద్రవ్యమేకాని మఱియొక వస్తువుకాదు-అదిప్రకాశముకలదగుట, తనస్వరూపమునను మిగిలినదానిని ప్రకాశింపఁజేయునదియగుటను-ఎల్లప్పుడును దానినాశ్రయించియుండుటనుదా

విశేషము (అంగము)అగుటను దీనిని గుణమని వ్యవహరించుట-ఆ ధారము అనఁగా దీపము మొదలగు దానియవయవము లేవిడిన వైసంచరిం పుచు వెలుఁగని చెప్పఁబడును అనుట సందర్భింపదు-అట్లైనచో వెలుఁగు గలవైనమణి (రత్నము), సూర్యుఁడు, మొదలగునవినశింపవలసివచ్చును- దీపమునందుఁగూడ అవయవ అనఁగా జ్వాలకనఁబడుట లేకపోవలసివ చ్చును-విడిపోయెడి స్వభావముగల యవయవములతోఁగూడినదీపము లు నాలుగంగుళములు మాత్రము తప్పకచేరియున్న వై పైకి వెడలియట పైనొకట-పర్యాయమె అడ్డుగానును మీదుగానును క్రిందుగానును ఒకటి-విధముగానె విడిన వై సంచరింపుచున్నవని చెప్పశక్యముకాదు- ఇందువలనప్రభ(వెలుఁగు)తోఁగూడినవే యైన దీపములు క్షణక్షణము పుట్టుచున్నవై నశింపుచున్నవని, సమృద్ధిగల కారణములు కలిగినచోఁ గలుగుటను పట్టియును, అవినశించినచో నశించుటను పట్టియును, ఊ హింపఁబడుచున్నది- ప్రభకుతనయాధారము దగ్గరను వెలుతురును వేడియును హెచ్చుగానుండుటయును అట్లుప్రత్యక్షమగుటనే యేర్ప ఱుపఁబడవలసినది-అగ్ని మొదలగు దానికి వేడి మొదలగు దానివలెనే-ఇ ట్లు ఆత్మయును జ్ఞానస్వరూపుఁడైయె జ్ఞానముగుణముగాఁగలవాఁ డు-జ్ఞానస్వరూపుఁడగుటయొకదా స్వయంప్రకాశత్వము.

౩౬. అట్లు శ్రుతులు గూడఁజెప్పుచున్నవి-

(బృ॥౬॥౫॥౧౩॥) సయథాసైన్ధవఘనోఽనన్తరో బాహ్యఃకృ త్స్నోరసఘనఏవఏవంవాఅరేఽయమాత్మాఽనన్తరోఽబాహ్యఃకృత్స్నః ప్రజ్ఞానఘనఏవ(ఓసీ!ఎట్లుఉప్పుగడ్డ వెలుపలి భాగంబును లోపలిభా గంబునంతయును ఉప్పదనపుగడ్డయె యగునో, ఇట్లువెలుపలిభాగంబు ములోపలిభాగంబును అంతయును జ్ఞానఘనగడ్డయె.)

(బృ॥౪॥౪॥౧౩॥) విజ్ఞానఘనఏవ- (జ్ఞానమెస్వరూపముగాఁ గలవాఁడు)

(బృ॥౬॥౩॥౯॥) అత్రాయంపురుషస్స్వయంజ్యోతిర్భవతి (ఇచ్చ టను ఈజీవుఁడు స్వయంప్రకాశుఁడగుచున్నాఁడు)

(బృ॥౬॥౩॥౩౦॥) నవిజ్ఞాతుర్విజ్ఞాతేర్విపరిలోపోవిద్యతే- (తెలి సికొనువాని జ్ఞానమునకు లోపము లేదు-)

(ఛా॥౮॥౧౨॥౪॥) అథయోవేదేదం జిఘ్రాణీతి స ఆత్మా (ఇఁకను దివ్వఁ బొదీఁని వాసన చూచుచున్నానని యెఱుంగునో వాఁడు ఆత్మ)

(బృ॥౬॥౩॥౭॥) యోయం విజ్ఞానమయః ప్రాణేషు హృద్యన్తర్జ్యోతిః పురుషః (జ్ఞానము విస్తారముగాఁగలవాఁడై ప్రాణములయందును హృదయములోపలను ప్రకాశస్వరూపుఁడెవ్వఁడో-)

(ప్రశ్నో॥౪॥౯॥) ఏష హి ద్రష్టా - - - శ్రోతా ఘ్రాతా రసయితా మన్తా బోద్ధా కర్తా విజ్ఞానాత్మా పురుషః (ఈ పురుషుఁడు అనఁగా జీవుఁడు, చూచువాఁడు - - - వినువాఁడు, వాసనచూచువాఁడు, రుచిచూచువాఁడు, తలంచువాఁడు, తెలిసికొనువాఁడు, పనిచేయువాఁడు, జ్ఞానస్వరూపుఁడు-)

(బృ॥౬॥౫॥౧౫॥) విజ్ఞాతారమరే కేన విజానీయాత్ (ఓసీ, తెలిసికొనువానిని దేనిచేతఁ దెలిసికొనవలసినది-)

(బృ॥) జ్ఞానాత్యేవాయం పురుషః (ముక్తినిపొందిన యీ జీవుఁడు తెలిసికొనుచునేయున్నాఁడు)

(ఛా॥) న పశ్యో మృత్యుం పశ్యతి న రోగం నోత దుఃఖతామ్ (భగవంతుని జూచువాఁడు మృత్యువును చూడఁడు-రోగమునును చూడఁడు-ఇంతియె కాక దుఃఖమునును చూడఁడు)

(ఛా॥౮॥౧౨॥౩॥) స ఉత్తమః పురుషః - - - నోపజనం స్మరన్నిదం శరీరమ్ (అతఁడు అనఁగా నీశ్వరుఁడు ఉత్తముఁడైన పురుషుఁడు- - పుట్టినయీ శరీరమును స్మరింపుచునుండఁడు)

(ప్రశ్నో॥౬॥౫॥) ఏవమేవాస్య పరిద్రష్టురిమాః షోడశ కలాః పురుషాయణాః పురుషం ప్రాప్యాస్తం గచ్ఛన్తి (ఇట్లే ఈ యనుభవించువానియొక్క ఈ పదియాఱుకళలును భగవంతుని కధీనములుగాన భగవంతుని పొందిన పైని నశింపుచున్నవి-పదియాఱుకళలెవ్వి యనఁగా-౧ ప్రాణము ౨ ఆస్తిక్యబుద్ధి ౩ ఆకాశము ౪ వాయువు ౫ తేజస్సు ౬ ఉదకము ౭ భూమి ౮ వాక్కు మొదలగు నింద్రియములు ౯ మనస్సు ౧౦ అన్నము ౧౧ శరీరేంద్రియముల సామర్థ్యము ౧౨ తపస్సు ౧౩ మంత్రములు ౧౪ కర్మములు ౧౫ స్వర్గాదిలోకములు ౧౬ స్వర్గాదినామములు అనునవి)

(తై॥౨॥౪॥౧॥) తస్మాద్వా ఏతస్మాన్మనోమయాత్ । అన్యోన్తర

ఆత్మావిజ్ఞానమయః (ఆయీమనోమయకోశముకంటెనితరుఁడైనాని లోపలనుండువాఁడు జ్ఞానము విస్తారముగాఁగలవాఁడైనజీవుఁడు) ఇవి మొదలగునవి-

౩౭. సూత్రకారుఁడును (॥౧॥౩॥౧౮॥) జ్ఞోతఏవ (శ్రుతినిబట్టియె యీజీవుఁడు తెలిసికొనువాఁడు గాని తెలివిమాత్రము కాఁడు-)

౩౮. ఇందువలన స్వయం ప్రకాశుఁడైన ఈయాత్మ జ్ఞాతయె (తెలిసికొనువాఁడె)-ప్రకాశము(తెలివి)మాత్రము కాఁడు- ప్రకాశమనునది యొకదానింగూర్చినదైయుండవలయును- దీపము మొదలగుదాని ప్రకాశము(వెలుఁగు)వలెనే-కాఁబట్టి సంవిత్తు(తెలివి)ఆత్మ కాఁజాలదు-సంవిత్తు,అనుభూతి,విజ్ఞానము,మొదలగు శబ్దములు సంబంధిశబ్దములు అని శబ్దార్థముల నెఱింగినవారు చెప్పుదురు (అన్న,తమ్ముఁడు, తండ్రి, అన్నప్పుడు ఎవ్వనికిఅన్న? అనిఇట్లు వానిసంబంధము కలవాని యాకాంక్షకలుగునట్లు జ్ఞానముఅనఁగానె,దేనిజ్ఞానముఅను నాకాంక్షతప్పకపుట్టును- ఇట్టిశబ్దములు సంబంధిశబ్దములు) -లోకమునందుఁగాని,వేదమునందుఁగాని జానాతి(తెలిసికొనుచున్నాఁడు)అనునది మొదలగు క్రియలు కర్మలేకగానీకర్తలేకగానీ ప్రయోగింపఁబడుట కానంబడినదా?-

౩౯. జడుఁడుగాఁడుగానఆత్మ,సంవిత్తె(జ్ఞానమె)అనిచెప్పినచోట నొకటి యడుగవలసియున్నది-అజడత్వమనఁగా నేమి యనిమీ తాత్పర్యము?-తనసత్తను(ఉనికిని)బట్టియె ప్రకాశించుటయన్నచో దీపాదులయందును ప్రసక్తించును-సంవిత్తు(జ్ఞానము)కంటెనతిరిక్తమైన ప్రకాశమనెడి ధర్మమునంగీకరింపకపోవుటచేత,మీరు చెప్పినయిది సిద్ధింపకపోవుటయు,నిర్విశేషత్వంబునకు విరోధంబునుగూడకలుగును- ప్రకాశమును(తెలియఁబడుటను)తప్పనిసత్త(ఉనికి)కలిగియుండుటయనునది సుఖాదులయందుఁగూడకలదు గాన నదియజడత్వమనశక్యముకాదు- సుఖాదులుతప్పకుండెడి ప్రకాశము(తెలియఁబడుట)కలవైనను,మఱియొకనికి ప్రకాశించునవిగాన,ఘటాదులవలెనే జడములగుటను ఆత్మకాదు,అనినచో, జ్ఞానము మాత్రము తనకు ప్రకాశింపుచున్నదా? అదియును [illegible] అహమ్ (నేను) అనఁబడెడి తెలిసికొనువానికి

ప్రకటనము.

ఫెల్లో ఆఫ్ దియూనివర్సిటీ, రాయబహద్దర్, అను బిరుదములు గలమహారాజశ్రీ వల్లూరి జగన్నాథరావుపంతులుగారిచే ఆంధ్రశారీరకమనుపేర శ్రీమచ్ఛంకరభగవత్పాదవిరచితంబగు బ్రహ్మసూత్రభాష్యము తెనుగుచేయంబడి దానిలోని ప్రథమపాదము ముద్రింపంబడినది.

దానిని విహానరెబిర్ శ్రీరాజాగోడెనారాయణగజపతిరాయనింగారు చిత్తగించి శ్రీభగవద్రామానుజాచార్యవిరచితంబగు శ్రీభాష్యమునుకూడ తెనుగుగా రచియింపవలయునని సెలవిచ్చినందున ఈయాంధ్రశ్రీభాష్యము రచింపనారంభింపఁబడినది.

ఇది జిజ్ఞాసువులందఱకును లభించుటకై శ్రీరాజాగారిసెలవుప్రకారము ముద్రింపంబడుచున్నది.

ఇది నెల ౧కి ౪౮ పేజీలుగలసంచికలుగాఁ బ్రకటింపఁబడును.

దీనిచందా.

౬ మాసములకు పోస్టేజితో	౧- ౬- ౦
౧ సంవత్సరమునకు ,,	౨- ౧౦- ౦

విశాఖపట్టణము } శ్రీపరవస్తు శ్రీనివాసజగన్నాథస్వామి
ఆర్షముద్రాశాల } అయ్యవారలుగారు

ఈయాంధ్రశ్రీభాష్యమునకు చందాసు ఇచ్చినవారలు-

	రు-	అ-	పై
మ-రా-రా-శ్రీ			
ద్వారం వెంకటనరసయ్యనాయుడుగారు	౨.	౧౦.	౦
న్యాయపతి శ్రీమన్నారాయణస్వామిపంతులుగారు	౨.	౧౦.	౦

సర్వాస్తికమతోపయుక్తములగు గ్రంథములు.

దివానబహదూర్ శ్రీరాజా గోడేనారాయణగజపతిరాయనింగారి
సెలవుప్రకారము ముద్రింపఁబడినవి.

రు- ౦- ౩ ఉపనిషత్సారగీతములు-ఇవి పదుశ్రీరాజాగారియొక్క శ్రీక్షేత్రకారమువారికి అనాదిగా మతగ్రంథోపదేశకసంతతివారైన మహామహోపాధ్యాయ శ్రీపరవస్తు వెంకటరంగాచార్యులయ్యవారలుంగారిచే రచింపఁబడినవి. ఇవి తారకకృతులు-వీనికి రాగములు సుతాళములును మొదట వేయఁబడియున్నవి. మంచి కాకితములమీఁద ముద్రింపఁబడియున్నవి - Demy 12 L.o 38 pages-

రు- ౦- ౨ పరమేశ్వరసహస్రనామములు- ఇవి దివానబహదూర్ శ్రీరాజాగారి సెలవుప్రకారము శ్రీపరవస్తు శ్రీనివాసభట్టనాథాచార్యులయ్యవారలుంగారిచేశివవిష్ణుసహస్రనామములనుండి సంగ్రహింపఁబడి, కఠినములైన నామములయొక్క యర్థములతోఁగూడను మంచి కాకితములమీఁద ముద్రింపఁబడినవి-Demy 16 mo 24 pages.

10994